

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

המערער: גבאי שמעון
ע"י ב"כ עו"ד יפית גולן
נגד

המשיבה: מדינת ישראל - מח"ש
ע"י ב"כ עו"ד משה סעדה

מהות הערעור: ערעור על הכרעת דין וגזר דין של בימ"ש השלום באשדוד (כב' השופטת
רובין לביא) בת.פ. 1620/04 מיום 2/7/07.

פסק דין

השופט - א. ביתן

כללי

1. המערער – שוטר ששימש כחוקר במשטרת ישראל בתחנת אשדוד, הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של השגת מידע, שאינו זכאי לקבלו, מן המרשם הפלילי, בניגוד לסעיף 22 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א – 1981.
2. המערער ערך בדיקה במאגרי המידע המשטרתי ביחס לשני אנשים שביקשו לדעת אם הם דרושים למשטרה לחקירה ומסר להם תוצאות בדיקתו, בשתי הזדמנויות אחרות ערך המערער בדיקה במאגרי המידע המשטרתי באשר לעברם הפלילי של שני אנשים ומסר, לאדם שביקש ממנו את הבדיקה, את תוצאותיה, ובהזדמנות אחרת – לבקשת אחיו, הוציא המערער ממאגרי המידע המשטרתי פלטי רישום פלילי של 10 אנשים ומסר הפלטים לאחיו.
3. בית משפט השלום באשדוד (כב' השופטת ר' לביא) (להלן: "בית המשפט") הרשיע את המערער וגזר עליו 45 ימי מאסר בעבודות שירות.

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

4. בקשת המערער מבית המשפט לבטל את הרשעתו - נדחתה .

מכאן הערעור.

טענות הצדדים

1. באת כח המערער טוענת כי בהתחשב בעבירה, בנסיבותיה, בנתוניו של המערער ובהמלצת שירות המבחן, יש לבטל את הרשעת המערער.

עוד היא טוענת, כי מעטים הם המקרים בהם מוגש לבית המשפט כתב אישום נגד שוטר בגין הוצאת מידע ממאגרי המידע המשטרתי וכי בדרך כלל מובאים שוטרים כאלה לדין משמעתי בלבד.

לטענתה, במקרים המעטים בהם הובאו שוטרים לדין פלילי, בית המשפט לא הרשיעם והטיל עליהם לבצע עבודות שירות. במקרים שהיו חמורים במיוחד, בהם ביצעו השוטרים עבירה נוספת מלבד העבירה של הוצאת מידע מן המרשם, הם הורשעו ונגזר עליהם עונש של מאסר מותנה.

היא ביקשה לבטל הרשעת המערער ולהטיל עליו ביצוע שירות לתועלת הציבור ולחילופין, לבטל את עונש המאסר שהוטל על המערער ולהטיל תחתיו עונש של מאסר מותנה.

2. ב"כ המשיבה טוען כי בית המשפט איזן כראוי בין חומרת העבירה ונסיבותיה לבין נסיבותיו של המערער. הוא הטעים כי המדובר בעבירה חמורה הפוגעת בפרטיות האזרחים שהמידע עליהם הועבר לאחרים.

הוא הסביר כי התביעה מבחינה בין שוטר המוציא מידע מהמאגר המשטרתי, באופן חד פעמי, עבור בן משפחה או בנוגע לנתוני רכב, שאז הוא מובא לדין משמעתי, לבין מקרים בהם שוטר מוציא מידע מהמאגר המשטרתי, בצורה שיטתית, כשהמידע נוגע לאנשים אחרים שלא יודעים שנתונים אודותיהם נבדקים שלא כדין – כבענייננו, שאז

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

הוא מובא לדין פלילי. וכי החלטת המשטרה לפטר שוטר מהשירות מבוססת על מעשיו של השוטר ולא דוקא מושפעת משאלת הרשעתו בדין. הוא ביקש לדחות את הערעור ולהותיר את פסק דינו של בית המשפט על כנו.

דין והכרעה

הרשעה – הכלל וחריגיו:

התורה כולה על רגל אחת

1. "סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מסמך בית משפט, אשר מצא כי נאשם ביצע עבירה, להימנע מהרשעתו, וליתן צו שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה. סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982 מסמך בית משפט שהרשיע נאשם לבטל את ההרשעה במסגרת גזר הדין, ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלתו...

חרף הכלל האמור, המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני:
כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין... מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות – גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה – האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין". – השופטת א' פרוקציה בע"פ 9893/06 אסנת אלון לאופר נ' מדינ"י – פורסם בנבו.

2. הכלל וחריגיו חלים על כל העבירות, קלות כחמורות. חומרת העבירה נלקחת בחשבון לצורך הקביעה אם סוג העבירה המדובר סובל, ככלל, אי הרשעה, ויש לה משקל משמעותי בקביעה אם במקרה קונקרטי ראוי שלא להרשיע את מי שעבר אותה. אך הכלל לפיו יש להרשיע את מי שעבר עבירה תקף גם כשמדובר בעבירה קלה. אין עבירה, תהיה זו הקלה שבעבירות, שהכלל לגביה שונה.

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

העבירה - כללי

1. חוק המרשם הפלילי (להלן: "החוק") ותקנותיו מסדירים את דרכי קבלת פרטי הרישום הכלולים במרשם הפלילי המנוהל ע"י המשטרה וקובעים מי הגופים בפניהם יהיה המרשם פתוח לצורך מילוי תפקידיהם ולאלו רשויות ובעלי תפקידים, ובאלו נסיבות, יכול כל אחד מהגופים החשופ למרשם, למסור מידע ממנו. פרטי הרישום כוללים מידע רב ורגיש על אזרחי המדינה ובכלל זה הרשעות ועונשים בשל עוונות ופשעים, צווי מבחן, צווי התחייבות להימנע מעבירה וצווי שירות לתועלת הציבור, קביעות בית המשפט כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד בדין או אינו בר עונשין מחמת היותו חולה נפש או לקוי בכשרו השכלי ועוד.
2. סעיף 3 לחוק קובע את המובן מאליו כי "המרשם יהיה חסוי ולא יימסר מידע ממנו אלא לפי חוק זה".
3. סעיף 22 לחוק קובע כי "מי שביודעין השיג מן המרשם, במישרין או בעקיפין, מידע שאינו זכאי לקבלו, דינו – מאסר שנה".
4. בימינו, כשנתונים אישיים של האזרחים – כולל אלו האינטימיים ביותר, אגורים במאגרי מידע שונים, הצורך להבטיח שתוכנו של מאגר נתונים ישמש אך לצרכים להם נועד – חיוני וברור מאליו. כשהמדובר במאגר מידע המוחזק על ידי המשטרה, שוטרים - האמונים מעצם תפקידם על שמירת החוק ואכיפתו, הם המופקדים עליו. שימוש במידע שבמאגר המשטרתי שלא כדין, פוגע בפרטיות האנשים שהמידע נוגע אליהם ובנסיבות שונות יכול לגרום להם נזקים כלכליים ואחרים ויש בו כדי לפגוע באמון הציבור במשטרה.

"עבירת החדירה למחשב ..., הינה בעלת השלכה נורמטיבית כללית על ציבור רחב של בני אדם, אשר נתונים האישיים מצויים במאגר המידע, ואשר הופכים, באמצעות

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

העבירה האמורה הפקר בידי עברייני מחשב, העושים במאגרים כבתוך שלהם. הצורך בהגנה על הפרטיות ועל עולמו האינטימי של האדם בעולם המודרני, בצד הקלות הבלתי נסבלת הכרוכה בחדירה לעולמו הפרטי באמצעים טכנולוגיים כאלה ואחרים, מחייבים גישה שיפוטית מחמירה, אשר תיישם אמצעי אכיפה נאותים לצורך הדברת תופעה עבריינית, המהווה סימן היכר ליכולות ההרסניות הטמונות בשימוש לרעה בטכנולוגיה המודרנית. החדירה למידע במחשב שוב איננה מצטמצמת לעניינו של פרט שפרטיות חייו הופרה; עניינה בתופעה כללית ורחבה, העלולה לפגוע בפרטיות חייהם של בני ציבור רחב. קיים, אפוא, אינטרס ציבורי חשוב ומיוחד בהחדרת מסר ברור של אכיפה בסוג עבירות זה, להדברת תופעה הולכת ומתגברת של עבריינות מחשב, המאפיינת את העולם הטכנולוגי המתפתח".

(כב' השופטת א' פרוקציה בע"פ 9893/06 הנ"ל)

ובהמשך, בהקשר להיבט הנוגע לאינטרס הציבורי הנבחן לצורך שאלת אי ההרשעה בעבירה של חדירה למחשב, אומרת כב' השופטת פרוקציה: "חומרתן של עבירות החדירה למחשב והפגיעה בפרטיות וההיבט הציבורי הכללי שנילווה להן, וחשיבותו של מסר ההרשעה כתנאי לביסוס מדיניות אכיפה אפקטיבית בתחום עבירות אלה...".

5. אמנם הדברים שהובאו לעיל מתייחסים לעבירה של "חדירה לחומר מחשב שלא כדין" - עבירה על סעיף 4 לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, אך למעשה האינטרס המוגן בהוראה זו ובהוראה העונשית שבחוק המרשם הפלילי, המיוחסת למערער – חד הוא.

יתרה מכך, נתוני המרשם הפלילי אגורים במחשבים והם מוצאים מהם באמצעות מחשבים, על כן, בדרך כלל, שוטר המוציא, שלא כדין, מידע מהמרשם הפלילי, מבצע גם עבירה של "חדירה לחומר מחשב שלא כדין", לפי הגדרתה בחוק המחשבים. כך שדברים שנאמרו בהקשר לעבירה על חוק המחשבים, יפים אף לענייננו.

בתי המשפט

עפ 004354/07

**בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים**

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

העבירה – נסיבות קונקרטיות

1. המערער הודה שבדק במאגרי המידע המשטרתי פרטים הנוגעים לשאלה האם האחים שמחה ויעקב קמינסקי דרושים לחקירה במשטרת ישראל והוא מסר לאחד מהם את הממצאים.

כמו כן בדק המערער את עברם הפלילי של שניים אחרים והוציא פלטי רישום המתייחסים ל 10 אנשים נוספים ומסרם לאחיו.

2. נכונותו של המערער לבדוק במאגרי המידע המשטרתי אם פלוני דרוש למשטרה – נתון שהוא בדרך כלל חסוי – ולמסור הממצא לאזרח, כמו גם הוצאת פלטי רישום המתייחסים ל 10 אנשים שאינם מוכרים לו ומסירתם לאזרח, מבלי שהוא יודע אלו שימושים ייעשו בהם, מביאים למסקנה כי נסיבות ביצוע העבירות חמורות הן ואין להקל בהן ראש כלל ועיקר.

המערער

1. המערער בן 50. נשוי ואב לארבעה. שירת במשטרה כ 25 שנה. עברו נקי. הוא סיים שירותו במשטרה על רקע האירועים נשוא תיק זה ומאז – מזה כשלוש שנים – מתקשה למצוא מסגרת תעסוקתית יציבה.

2. עם כל הצער, אין לומר כי נסיבותיו של המערער חריגות במיוחד. בדרך כלל, כשמדובר בשוטר המוציא מידע מהמאגר המשטרתי, נמצא אדם בעל נתונים חיוביים, נורמטיבי, ללא עבר פלילי.

3. מקובלת עלי עמדת ב"כ המשיבה כי בבוא המשטרה לשקול הפסקת שירות לשוטר – בין על דרך השעיה בין על דרך פיטורין, היא עושה כן על רקע המעשים שעשה אותו שוטר וכי לשאלת ההרשעה בדיון, לא ניתן משקל מכריע.

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

סוף דבר

1. שיקלול הנתונים כולם מביא למסקנה כי אין בנסיבות העבירה והמערער דבר כה יוצא דופן המצדיק סטיה מהכלל לפיו מי שעבר עבירה – מורשע בביצועה. אדרבא, העובדה כי המערער הינו שוטר שניתן בו אמון וניתנו לו סמכויות, והוא מעל באמון והשתמש בסמכויותיו שלא כדין, עומדת לחובתו.
2. המעשים שעשה ונסיבותיהם נמצאים ברף הגבוה של החומרה בהתחשב בסוג העבירה המדובר.
יש להעדיף את האינטרס הציבורי בהעברת מסר חד משמעי לכל מי שעלול להיכשל בעבירה זו, לפיו המחיר שישלם מי שיכשל בה אינו שווה את לקיחת הסיכון בביצועה. נחרצות המסר חייבת להיותמך בהרשעת המערער .
3. באשר לעונש שנגזר למערער, הכלל הוא כי "ערכאת הערעור אינה מתערבת בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים בהם הערכאה הדיונית טעתה או שהעונש שנגזר על ידה חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות". - ע"פ 3074/07 מדינ"י נ' מוחמד אבו תקפה (פורסם בנבו) (ראו גם: [ע"פ 1242/97](#) גרינברג נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 3.2.98) וראה גם [ע"פ 9097/05](#) מדינת ישראל נ' ורשילובסקי ([פורסם בנבו], 3.7.06), [ע"פ 5057/06](#) אגבריה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 3.5.07).
- בענייננו, אין לומר כי עונש של 45 ימי מאסר בעבודות שירות אינו הולם את העבירה ונסיבותיה והוא חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות.
4. לו דעתי נשמעת – ידחה הערעור על שני מרכיביו.

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

בשולי הדברים

1. כתב האישום שהוגש נגד המערער ייחס לו עבירות של קבלת שוחד לפי סעיף 290 לחוק העונשין תשל"ז-1977 והוצאת מידע מהמרשם הפלילי שלא כדין, לפי סעיף 22 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981.

2. בישיבת בית המשפט מיום 27.3.06 אמרה ב"כ המערער, בשמו של המערער, את הדברים הבאים:
"מודה בעבירה של הוצאת מידע שלא כדין, כופר בעבירה של קבלת שוחד".

3. בישיבת בית המשפט מיום 13.11.06 הודיע התובע כי התביעה חוזרת בה מהאישום של קבלת שוחד.

בפרוטוקול בית המשפט רשום כך:

"הסניגור/ית: קראתי את כתב האישום באוזני הנאשם/ת והסברתי לו/ה את תוכנו, ותגובתו הינה כי מודה בעבירה/ות המיוחס/ות לו/ה בכתב האישום. אבקש לזכותו מעבירת השוחד".

לאחר שהנאשם/ת אישר את הודעת הסניגור, ניתנה הכרעת הדין כדלקמן:

"לבקשת התביעה, אני מורה על ביטול האישום בעבירה של קבלת שוחד ולכן הוא מזוכה מעבירה זו ועל פי הודאת הנאשם/ת מפי ב"כ, הנני מרשיעה אותו בעבירה של הוצאת מידע מהמרשם הפלילי שלא כדין בניגוד לסעיף 22 לחוק המרשם הפלילי".

4. נאשם צריך להשיב לאישום באופן המתייחס להודאתו או כפירתו **בעובדות** הנתענות בכתב האישום. הרשעה, במקרה כזה, באה על יסוד הודאתו **בעובדות** שיש בהן כדי

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני:
כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

הרשעה. – סעיפים 152-155 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982.

בעניינו, כתב האישום כולל פרטי רקע רבים וחשובים שלא ניתן לדעת מהי התייחסות המערער אליהם.

למרות שהתובע הודיע לבית המשפט כי התביעה חוזרת בה מהאישום בעבירת השוחד, כתב האישום לא תוקן ועובדותיו נותרו כשהיו.

בית המשפט יצא מהנחה שהמערער הודה בכל העובדות הנטענות בכתב האישום, המתייחסות לעבירת הוצאת המידע מהמרשם הפלילי – למרות שהוא הודה "בעבירה" בלא להתייחס כלל לעובדות הנטענות בכתב האישום.

5. יש להימנע מכתיבת פרוטוקול, וכל שכן הכרעת דין, הכוללים מלים חלופיות כמו: "על פי הודאת הנאשם/ת..." - המשפט הוא נגד נאשם מסויים. כתיבת פרוטוקול בדרך האמורה, מותירה תחושה של אי נוחות בהקשר זה.

א. ביתן – שופט

בתי המשפט

עפ 004354/07

בית משפט המחוזי באר שבע
בשבתו כבית המשפט לערעורים פליליים

בפני: כב' הנשיא י. פלפל - אב"ד
כב' השופטת ר. יפה-כ"ץ
כב' השופט א. ביתן

הנשיא י. פלפל – אב"ד:

אף אני סבור שיש לדחות את הערעור.

הנשיא י. פלפל – אב"ד

ר. יפה-כ"ץ – שופטת:

סבורה גם אני שיש לדחות את הערעור.

ר. יפה-כ"ץ – שופטת

אשר על כן הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א. ביתן.

ניתן היום, ט' באייר תשס"ח (14 במאי 2008) במעמד הצדדים.

א. ביתן – שופט

ר. יפה-כ"ץ – שופטת

הנשיא י. פלפל – אב"ד